

पात्र सं. ८२ (चालु) वीर सं. २५०३
विभ्रम सं. २०३३ आसा।

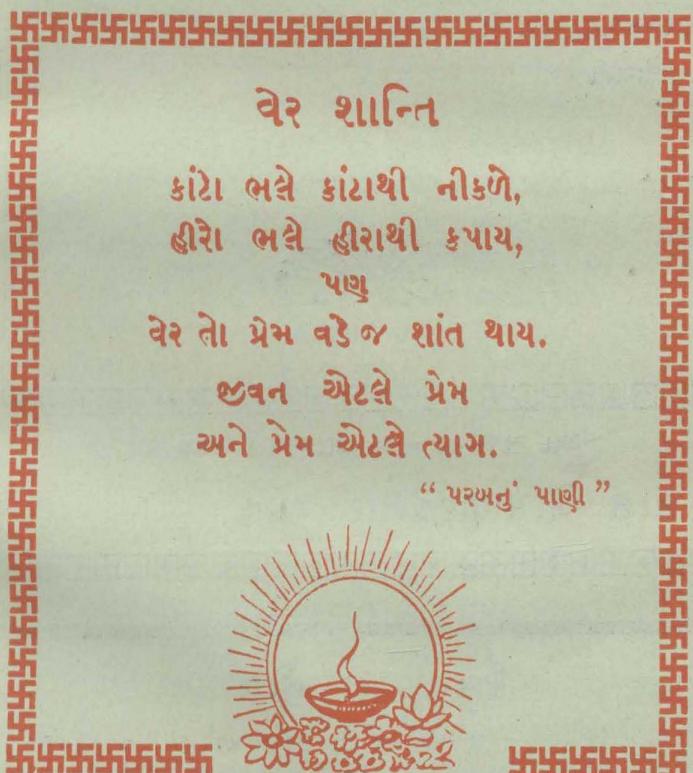
वापिंड लवाजम ढा. ७

वेर शान्ति

कांटा भवे कांटाथी नीकणे,
हीरो भवे हीराथी कपाय,
पाणु

वेर तो प्रेम वडे र शांत थाय.
જ्वन एट्वे प्रेम
अने प्रेम एट्वे त्याग.

“ परभनुं पाणी ”

प्रकाशक : श्री जैन आत्मानंद सभा-भावनगर

[पुस्तक : ७४]

मोक्षोपर : १५७७

[अंक : १२]

અનુકૂળગ્રહિણા

લેખ

લેખક

પૃષ્ઠ

ત૪	ધીરજલાલ કે. શાહ	૨૭૧
કૃપાયોમાંથી મુજિત એ જ મુજિત છે	ઝીમચંદ ચાંપશીલાઈ શાહ	૨૭૨
મર્યાદા	અનેરબાઈ ઠી. શેઠ	૨૭૩
પેટ્રન સાહેબોની નામાવલી		૨૭૪
શ્રી કુમારપાળ દેસાઈને પી.એચ.ડી.ની પદવી		૨૮૦
હિંસાને આડકતર્દ અનુમોદન,		૨૮૧
આમાંથી કેટલે અંશો બચી શકાય ?		
અગવતી સૂત્ર સાર-સંયહ અંગે ઐ મહત્વના પત્રો		૨૮૫
સ્વીકાર અને સમાવૈયના		૨૮૭
સમાચાર સંચય		૨૮૮
વાર્ષિક અનુકૂળગ્રહિણા		૨૯૧

આ સભાના નવા આજીવન સભ્ય

જી રસીકલાવ ગોપાળજીભાઈ શાહ   મુંબર્ન

સ્વર્ગવાસ નોંધ

ભાવનગરવાળા શ્રી નીરંજન દામોદરદાસ શેઠ (ઉમર વર્ષ ૨૦) સ'. ૨૦૩૩ના ભાડરવા વહ દ. તા. ૩-૧૦-૭૭ ને સોમવારના રોજ ભાવનગર મુકામે સ્વર્ગવાસી થયા છે. તે લાણી અમે ધણ્ણા જ હિલગેર થયા છીએ. તેઓશ્રી જુબ મળતાવડા સ્વભાવના તેમજ ધાર્મિક લાગણીવાળા હતા. અને સાધુમય જીવન જીવતા હતા. તેઓ આ! સભાના આજીવન સભ્ય હતા. પરમ કૃપાળુ પરમાત્મા તેમના આત્માને શાંતિ આપે એવી પ્રાર્થના.

• तंत्री : श्री गुलाबचंद लक्ष्मीलाल शास्त्र •

वर्ष : ७४

वि. अ. २०३३ आसो : १६७७ ओस्टेरियर

अंक : ५२

१५

तप एट्टें

अनेक प्रकारनी सहनशीलता.

सुखडने केम केम धनीये तेम तेम
तेमांथी शीतणता अने सौरख मणे,
अवीज रीते

आपणा हेडने-जातने केह

शुभ इर्दी माटे धसी नाणीये अने
तेमांथी के सुगंध प्रसरे ए पणु साचु' तप.

तप एट्टें

आतमाना भेतने माहु करनार साचु.

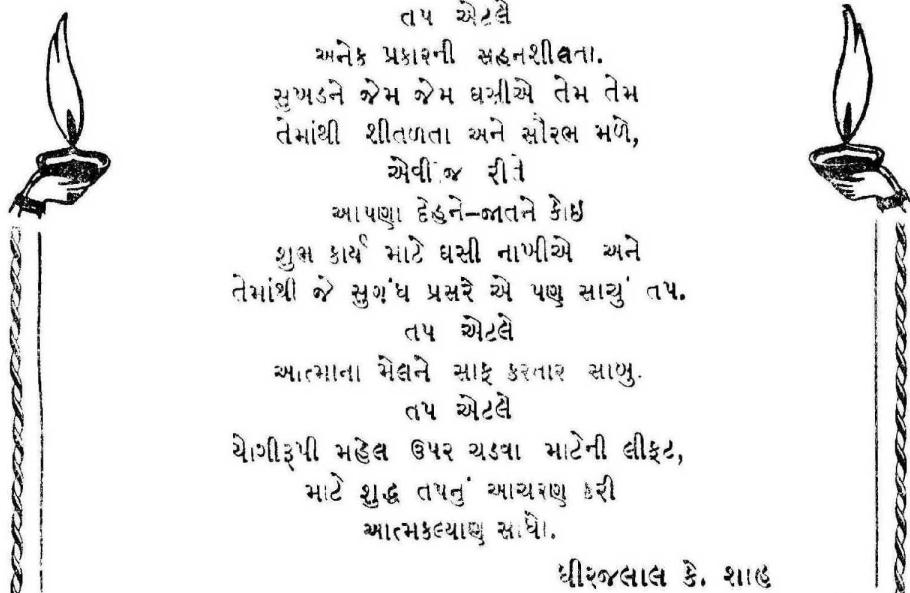
तप एट्टें

योगीदीपी महेव उपर चडवा माटेनी लीकट,

माटे शुद्ध तपनु' आचरणु करी

आत्मकल्याणु संष्ठी.

श्रीकृष्णलाल के. शास्त्र

कषायमुक्तिः किल मुक्तिरेव । क्षायेभासां भुक्ति एव भुक्तिं छे.

वेदः श्रीमद्भागवत् शास्त्रं

मानव ज्ञनतुं धैर्य भुक्ति-भेदं छे, संसारना ज्ञन-मरणना चक्रवासांथी छुट-कारै। भेणववातुं छे, आ माटे वीतरागता उपवासानी रहे छे, उत्तराध्ययन सूत्र (अध्याय ३२, गाथा ७)मां कहुं छे के “राग अने द्रेष ए कर्मनां वीज छे अने कर्म ए ज्ञन-मरणतुं वीज छे.” ऐटले के राग अने द्रेषभासां कर्म उत्पन्न थाय छे, अने कर्मना कारणे भनुष्य ज्ञन-मरणना चक्रवासां इमाय छे, आम राग अने द्रेष मनुष्यना आत्माना भयं कर शयुआ छे तेना उपरनो सर्वांगी विजय तेनुं नाम ए वीतरागता, राग अने द्रेषना पायामां क्षायें छे, आथी येम कही शक्य छे के क्षायें ए वीतरागताना बाधक छे, क्षायेभासां आसक्ति ऐटले संसारमां भ्रमण अने क्षायेभासां भुक्ति ऐटले भेद-ज्ञन मरणना चक्रवासांथी छुटकारै।

क्षायें चार छे : (१) कोध (२) मान (३) माया अने (४) लोब।

कोध : कोधथी भनुष्य सानभान घृण्ये छे, अने पोतानी जल उपरनो कायू गुमानी ऐसे छे, धर्मावार कोधना आवेशामां तेन करवानुं पशु करी ऐसे छे अने पाण्डिती पस्ताय छे ए आपणा अनुबवनी हुकीकत छे, अगवह गीता (अध्याय २, श्लोक ६२)मां कहुं छे के “कोधथी माण्डस संभाह पामे छे-ऐटले के सारा-नरसानी समज्ञ गुमानी ऐसे छे; आ समज्ञ गुमाववासी तेनी स्मृतिमां भ्रम (गूच्छवाडा) जिसो थाय छे; आ भ्रमथी तेनी युद्ध नाश पामे छे ऐटले के समत्व ऐहि ऐसे छे अने युद्ध नाशथी तेनो नाश थाय छे ऐटले के तेना आत्मानो निकास दृघार्ज नय छे.” आम ज्ञानवा छनां काधनो निराध हुःसाध्य छे डोधना आवेशथी मोटा मोटा जानीयो अने तपस्वीयो पशु गच्छी शक्या नथा, ऐक संयमधर्मी तपस्वी कोध करवाथी पोतानुं अनेक पर्वेनुं संयय करेलुं भद्धुं तप जोहि ऐठो, अने अनांतरे सर्व योनिमां कोधथी लरेलो अंडकौशिक सर्व थहुने ज्ञ-भ्रये, ए क्षा नैनेमां सुविहित छे, ऐक रीते लेधुये तो अन्यना होष के अपराध माटे कोध करवा ते तेना होष के अपराधनी आपणी जा उपर शिक्षा करवा लेवुं भूर्गी अरेलुं दृथ छे, ऐक कारकुने मोटी भूत करी, अधिकारी कोधथी भभूझी जिक्यो, काधना आवेशामां दोलीनुं हमाणु वधी गयुं अने ते ज्ञवेणु लक्षामां सपडाइ गये, भूत कारकुने करी, अने शिक्षा अधिकारीमे वडोनी, आ छे कोधनी विचिन्तता !

मान : मान, अलिमान, अहुकार, हुपद, गर्व वगेरे समान अर्थवाणा शब्दहो छे, पोतानी माना लीघेवी मोटार्हना कारणे अकड थहुने फैनारा समाजमां केटला हांसीपात्र

અને છે તે આપણે જાણીએ છીએ. મુનિવર્ય શ્રી ઉદ્ધરતન મહારાજે માનની સજગાયમાં યથાર્થ જ કહ્યું છે કે :—

માને વિનય ન આવે રે,
વિનય વિના વિદ્ધા નહીં, તો કિમ સમકિત પાવે રે;
સમકિત વિષુ ચારિત્ર નહીં, ચારિત્ર વિષુ નહીં મુક્તિ રે.

અહુંકારથી નાશ પામેકા અસુખય નાના મોટા માનવોનાં ઉડાહુરણો ઈતિહાસમાં નોંધાયેલાં છે. “અહુંકાર તો રાજ સવણુને પણ નથી રહ્યો” એ જનઉક્ત સુવિદ્ધિ છે. પરંતુ અહુંકાર એ માનવ સ્વભાવની એક આસ નથળાઈ છે. અને આ નથળાઈના કરણે તે પોતાનો નાશ નોતરે છે. આ સંબધમાં એક દિશાંત જોઇએ. એક મહાન શિદ્ધાંહી હુનો. તેની કારીગરી અદ્ભુત હતી. અચાનક તેને અમર પડી ગઈ કે અમૃક દિવસે અમૃક સમયે તેનું મન્યુથવાનું છે. એટલે તેણે પોતાના જ કહનાં આભેહુલ્પ પોતાના જેવાં જ નવ પૂતાં તૈયાર કર્યા અને મન્યુના સમય પહેલાં શ્રીની વારે તંમની વંચે સ્તુતિયે. નિયત સમયે યમહૂતો આન્યા પણ એક સરણા દશ જણાને જોઈને મૂંઝાયા અને કેનો પ્રાણ લેવો તે નષ્ટી કરી ન શક્યા. એટલે પાછા ગયા અને યમરાજને સર્વ હૃતીકત જણાવી. તે પોતે પદ્ધાર્ય અને એક સરણા દશ જણાને જોઈને દંગ થઈ ગયા. પણ માનવ સ્વભાવની નથળાઈ તે જણતા હતા એટલે સૌ સાંકળે તેમ જોલ્યા કે “શ્રી અદ્ભુત કારીગરી છે. પણ એક જરીક આમી રહી ગઈ છે. એ ન હોત તો શિદ્ધાંહી વિશ્વકર્માનો સમીક્ષાયે. ગણાત.” આ સાંકળીને શિદ્ધાંહી એકદમ બેઠો થઈ ગયો, અને પૂછ્યું કે “કઈ આમી ?” યમરાજે હુસીને જવાબ આપ્યો કે “આ જ, અહુંકાર” અને તેનો પ્રાણ લઈને ચાલતા થયા.

માયા : માયા એટલે છળકાટ. માયા છે તો મિથ્યાત્વ પણ છે. પોતાના એક મહા-બળ નામના પૂર્વ લખમાં તપ્ય જેવી પવિત્ર કરણીમાં મિત્રો સાથે માયા-છળકપટ કરવાચી તીર્થપતિ મહિનિને ઊરેદ પામવો પડ્યો. તો અન્યની તો શી વાત કરવી ?

દોાલ : દોાલ તો પાપતું મૂળ છે, અને તેની અસર તો ડેડ દશમા શુણુસ્થાનક સુધી પહોંચે છે. વિચિત્રના તો એ છે કે જેમ જેમ લાલ મળતો જાય છે તેમ તેમ દોાલ વધતો જાય છે. એક દોાલિયો મદ્દત નાળિયેર દેવા નાળિયેરી ઊપર ચણ્યો અને પડીને મરણસરણ થયો તે વાતાં જાણીતી છે.

જરા જેટલી આગ અને નહીં જેવો કષાય એનો વિશ્વાસ ન કરવો, કારણ અટપ હોવા જરાં તંને વધી જરાં વાર લાગતી નથી. આ શાસ્ત્રોક્તિ એક પરમ સત્યને પ્રગટ કરે છે. આપણે તંને બરાબર સમજુ લેવાની જરૂર છે.

દશવૈકલ્પિકસૂત્ર(અધ્ય. ૮૮,૮૯)માં કહ્યું છે કે કોધ પ્રીતિનો, માન વિનયનો, માયા મિત્રોનો અને દોાલ સર્વનો નાશ કરે છે. માટે શાંતિના શુણુને કોધને હણુવો, નસ્તાના શુણુને કેળવીને અહુંકારને જિતવો, સરળતાના શુણુને કેળવીને માયા ઊપર તથા સંતાપના શુણુને કેળવીને દોાલ ઊપર વિનય મેળવવો.

૫

એકાદેશર, ૧૯૭૭

: ૨૭૩

મ ર્યા હા

લેખક : અધેરભાઈ ગી. શેડ

મતી સિતાજુનો રામાયણનો એ પ્રસંગ સર્વવિહિત છે સિતાજુને સુવર્ણભૂગ મેળવવાનો મોહુ જાયે. લારે કે લયારે તેમણે એવો સુવર્ણભૂગ નરી આંખે નિહાળ્યો. જણે હૈનીભૂગ. કેરવો સર્વંગ સુંહર! કેરવો આકર્ષક! સુવર્ણભૂગ તહૃપર્યાત ડેઝણે નિહાળ્યો હતો? એ માયાવી સુવર્ણભૂગ હનો. તેથી તે અધિક મોહુ ઉત્પત્ત કરે તંવો હતો. તેને મેળવવાની તાવાચેવીઓ રામચંદ્રજુને મુગની પાછળ દોડવું પડ્યું. જીવટો પડકાશો કે કેમ તે શાકસ્પર્હ હતું. પરિણામે રામચંદ્રજુને તીર છેડવું. પ્રાણું લાગ સમયે એ સુવર્ણભૂગે લક્ષમણુણના નામનો પોકાર કર્યો. તેના પડવા ચોનરક પડ્યા. એ પડવા સિતાજુ અને લક્ષમણુણ ઉમધને કાને પડ્યા. બન્ને જુદું જુદું સમજયા-અલગ અલગ દસ્તિકાણશી.

લક્ષમણુણને આવી હતી કે તે અવાજ રામચંદ્રજુનો નથી. સિતાજુને હૃતેશ્ઠ લાગી કે રામચંદ્રજુ લયમાં છે; તેથી તેઓ લક્ષમણુણને બોલાવે છે. મદદ માર્દે-ભયાન માર્દે. એ હંકારને પરિણામે સિતાજુ લક્ષમણુણને રામચંદ્રજુની મદદે ધાવા આજ્ઞા કરે છે. લક્ષમણુણ સમજવા ક્ષેત્રિક કરે છે કે તે અવાજ શ્રી રામચંદ્રજુનો નથી. તેમણે મને તમારી રક્ષા કરવાનો હુકમ કર્યો છે, તેથી તમને એકવા છોડીને જવાનું સુનાચીણ નથી. તમને છોડીને જવાથી જયેષ બધુની આજ્ઞાનું ઉત્ત્વંધન થશે. એ સમયે સતી સિતાજુ લક્ષમણુણને અતિ કઠોર વયનો કહે છે. પરંતુ તે પોતે નહોતા બોલતા. સુવર્ણભૂગ મેળવવા માટેનો તેમનામાં જગેલો મોહુ બોલતો હતો. મોહના પડળથી

એ એવા અંધ બની ગયા હતા કે અમુક અશે સાતાસાતનું કાન ભૂલી ગયા હતા, એમ કદ્દું એતા થાતે.

કદ્દુ-વચનણાણુને કારણે જ, અનીજા છતાં લક્ષમણુણને, સિતાજુને એકવા-ગિવલવા-મત છોડીને જ્વાં પડ્યું. કારણ કે તે તે વાન હતું-જગત હતું. લાં ભયસ્થાનો અનેક હતા. નિરક્ષિત બી માર્દે ખાસ લક્ષમણુણએ જતાં જતાં લક્ષમણુરેખા હોયી, જે સિતાજુએ ઓળંગવાની નહોતી. લક્ષમણુણ હર નીકળી ગયા લારે રાવણ સાચુના વેશમાં ‘મિક્ષામુદ્દી’ કરીને ઉભા રહ્યા. અને ધરાદાપૂર્વક લક્ષમણુરેખાની બદ્ધાર ઉભા રહ્યા. એ રેખાની બંદર હોય લાં સુધી રાવણ ગમે તેવા શક્તિશાળી હતો, છતાં સિતાજુને કશું જ કરી શકવા શક્તિમાન નહોતો.

સિતાજુએ લક્ષમણુરેખાની અંદર રહીને બિક્ષા આપવા માંડી લારે પોતે લાં ઉપરિસ્થિત છે છેક લાં આવીને બિક્ષા આપવી હોય તે જ પોતે સ્વકારણે, નહીંતર પાછો જતો રહેયો એવી વાણી સાચુના વેશમાં રાવણે ઉત્થારી. પોતાને આંગણે આવેલો સાંધુ-સાંત બિક્ષા લીધા વિના લય તે સિતાજુ જેવા સાંઘર્ણી અને ગૃહિણી માર્દે શોકસ્પર્હ અને ઉચિત ગણ્યા ખંડું? ક્ષણિગર તે દ્વિધામાં પડ્યા.

લક્ષમણુણએ દોરેવી લક્ષમણરેખાની મર્યાદાનો દોષ કરવો કે ગૃહસ્થધર્મનું ઉત્ત્વંધન કરવું? તેથી સાંધુ પાછા ફરવાનો એળ કરવા લાગ્યો. સિતાજુને લક્ષમણુરેખા આણંગીને બિક્ષા આપવી પડી. સંરક્ષણાની મર્યાદા લોપાઈ ગઈ.

नियमनो लंग थये। परिषुमें रावणुनी माया-
लग्नमां सितालु इसाया। रावणु सितालुनु
अपहरणु कर्यु अने विमानमां भेसाईने लंका
लहू गये।

आ आज्ञा प्रसंगमां क्यां क्यां कैवी रीते
मर्यादानो दोष थये। ते विचारवुं आवश्यक
थर्ह पडशे।

सामान्य युद्ध एम डें के सूवर्णभूग
हेठ्ठ शके नहि। ए छतां एवा भूगने निहा-
णतां ज सितालुने तेने येनकेन प्रकारेषु भेण-
वानो मौह जाये। कंतो ते मायालग्न छे
अगर तेमां हैवत्व छे एवी शंका लगे तो
पशु ते भेणवो। अशक्य तो गण्याय ज। छतां
मौहमां अंध बनेला सितालुओ रामचंद्रलुने
भूगने गमे तेम छरीने भेणवी आपवा विनांति
करी। अने रामचंद्रलु पशु सितालुनी छछाने
मान आपवा तैयार थया। तेओ। तेमने सत्य
पश्तु न समजवी शक्या होत। के स्त्री-हठ
पासे अंते नमतुं ज्ञेयवुं पडशे एवुं मानीने
तेमणु सितालुनी विनांतिनो। स्वीकार कर्यो ?
भगवान स्वदृप रामचंद्रलुने पशु रावणुनी
मायालग्ननी ज्ञापिष्ठाय न थर्ह ? मायाना
मौहना पडण एवा छे। मायालग्नने परिषुमें
लक्ष्मणलुने पशु सितालुने अरक्षित छाईने
रामनी वडारे धावुं पडयुं।

रावणु महा सत्ताधीश अने लंकाधिपति
होवा छतां परस्तीना मौहमां लपटाये। तेथी तेषु
सितालुनु अपहरणु करवानु पडयंत्र गोऽऽन्युं।
लंकामां सितालुने रीञ्जवा ते अनेकविध तर-
क्षिये। रथतो होता त्यारे पशु तेनी घली तेने
तेम न करवा समजवती होती। छतां ते मान्ये।
नहि। कामांध-मौहांध बनेला रावणुनो युद्धमां
अंते नाश थये।

लगवान महावीरे प्रझेला सिद्धांतोनुं
ओऽटोभर, १६७७

उद्धारन करता रहीये तो आपणा सौनी पशु
ए ज दशा थवानी ने ?

वर्तमान युगमां सत्यनुं छडेयोऽभूत कर-
वामां आवे छे। असल्ल ऐत्या विना, योहुं
कर्या विना पैसाहार थवाय ज कैवी रीते ?
अन्यने इसाववा माटे पशु कौलांडे उला करी
पांय दस भाष्यसोनुं जुथ कोऽधि पशु व्यक्तिने
ते साचो होवा छतां घोटो। हरावे छे। एवा
अनेक हाखवाओ। भनता रहे छे।

अहिसानो अंचयो। ओटनार आपणु सौ
पणेपणे हिंसा आचरीये छीये। ज्याया पाण-
वानुं दूर रह्यु, परंतु जेरी दवायेना उपयोगी
अनेक जंतुओनो संहार करीये छीये परदेशमां
निकास थता पशु-पांधीयोनो संहार थाय छे।
आपणु देशमां पशु कत्तलाखाना यावे छे वणी
आपणु रोज्वरोज्वना वडेवारमां पशु आपणु
अनेक लुवेने एक या थीज प्रकारे हुखीये
छीये। भनमां तो आपणु थीजनुं केटकेट्लुं
अशुल चितवीये छीये ?

विज्ञानता अने किंवद्भी हुनियाना आ युगमां
प्रक्षय-संयमनो जाणु दोष थर्ह गये। होय
तेवुं लागतुं नथी ? मुख्यत्वे युवान प्रजने
उत्तेजित करे तेवा आनपाननो विपुल उपयोग
थवा लायेयो। छे, सिनेमा-नाटको अने आछक्ला
वर्तनो। युवान प्रजने गेरमार्गे होरी जय छे।
मिभत्स साहृदय अने अंग प्रत्यंगोना युक्ता
प्रदर्शन करतां होयायो। तेमां उमेरो। करे छे।
परिषुमें अपरिपक्व उमेरे घरी युमारीनो
हास थतां जते हहाउये युवान प्रज छतवीर्य धनी
जशो। तेमने सन्मार्गे होरवा माटे लक्ष्मणलुनु
उदाहरणु उमदा निवडशे।

सितालुनुं रावणु अपहरणु करी गये।
पछी रामचंद्रलु अने लक्ष्मणलु तेनी शोधमां
नीकणी पडे छे। ए समये रामचंद्रलु, लक्ष्मण-

જુને પૂછે છે ‘હે લક્ષ્મણ ! તું સતિ સિતાના આખુખ્યોને ભરાભર ઓળખે છે ખરો ? ત્યારે લક્ષ્મણનું આપેક્ષે ઉત્તર સાંભળવા-સમજવા જેવો છે.

કુંડલે નાભિજાનામિ નાભિજાનામિ કંકણે ।
નુંપુરે જાનામિ નિય પાદાભિવંદનાતુ ॥

અર્થાત्-હું તેમના શનના કુંડળ કે હૃથના કંદળને એણખતો નથી. હુંમેશા તેમને પાય-વંદન કરતો હતો તેથી માત્ર તેમના પગના ઊંઘરને ભરાભર ઓળખું છું.

ભરયુવાન વયે ચૌદ્ધ વરસ સુધી અખંડ અભ્યર્થ્ય પાળનાર અને નિદ્રાત્યાળી લક્ષ્મણનો કેટલો વિનય ? હુંમેશા સવારે માતા સમાન ભાલ્યાને તે પગે લાગતા. તેમણે માત્ર તેમના પગ તરફ દૃષ્ટિ કરી છે-પાયવંદન સમયે. તેમના અન્ય અંગોને નિહાજ્યા નથી. એટલે તેમને અન્ય અલંકારોની ચોક્કસ જાણુ નથી. નૈતિક પતન તરફ હોઠાઈ રહેલા આપણને સૌને લક્ષ્મણનું સન્માર્ગે હોડે છે. અંગૂઢી નિર્દેશ કરે છે.

ચોરી ન કરવી નેઈએ, છતાં આપણે એ નંભરના ચોપડા રાણી ચોરી કરતા નથી ? બીજનું ખોટી રીતે મેળવવાની કેશીખ કરવી, પડાવી દેવું અને તેને માટે કાવાદાવા કરવા તે પણ એક પ્રકારની ચોરી જ છે અગવાન મહાલીર અચૌર્યન્તરની હિમાયત કરે છે. આજના યુગમાં અચૌર્યવાના પાલનની તાતી જરૂર છે.

પ્રયુષણુનો સૌથી ઉત્તમ સંદેશ ક્ષમાપનનો છે. ક્ષમા આપવી અને લેવી. જેની સાથે ખરાગ થયો હોય, વેરજેર થયા હોય, સામેથી ચાલીને તેમની માઝી માગવી જેણું. વેરજેર મિટાવી દ્યાને પ્રેમતું સામાજય સ્થાપી દેવું જોઈએ. આ નિયમ વ્યક્તિ-વ્યક્તિને, સમાજ-સમાજને, પ્રાંત-પ્રાંતને અને દેશ-દેશને સૌને લાગુ પડે છે. ક્ષમા એ વીરતું ભૂષણ છે જે જલહી ઉશ્કોરાઈ જાય છે અને બીજી સાથે વેરાંધી બેસે છે તે નથીએ. છે-અસિદ્ધિષું છે. સહન કરવું તે સહેલી વાત નથી.

‘ખણેવામાં જે રહી વિમળતા,
તે ન હોયી થવામાં;
વારિમાં જે રહી શિતળતા,
તે ન અભિ શિખામાં.’

સુખી થવાનો ધોરી માર્ગ છે જૈન ધર્મે પ્રદેવા જય, અહિંસા, અદ્વયર્થ, અપરિણિહ અને અચૌર્યોર્થ જેવા જ્ઞાનસદ્ગતીના પાદનનો. જેટલું પાલન વધારે એટલું સુખ વિશેષ, જેટલી સહિષ્ણુતા વિશેષ એટલી શાંતિ અધિક. જેટલો સમતાભાવ અને જાતોના અધિક તેટલો જીવનનો સાચો આનંદ સન્નિશેષ. જેટલી મર્યાદા વધારે એટલું સુખ વધારે.

આપણને મળેલી વિવેકષુદ્ધનો ઉપયોગ કરીને સારાભારનો જીવ પારળી ‘ભાડ’ તે માર્ગ, સાચું તે માર્ગ’ એમ સ્વિકારીને તેતું અમલીકરણ કરવાનું છે. સાચા સુખ અને શાંતિ મેળવવાનું એ અમોદ સાધન છે.

આ સત્તામાં અત્યાર સુધીમાં થયેલાં
માનવંતા પેટ્રન સાહેબોની નામાવલી

૧	શ્રી બાળુસાહેબરાય શીતાગયં હલુભાડુર	૩૩	શ્રી બળગલચંદ કેશવલાલ
૨	, હઠીસંગ અવેરચંદ	૩૪	, ચંદ્રકાન્ત ઉજમશી
૩	, રાયગઢાડુર સાહેબ વિષયસિહણુ	૩૫	, પુંજલાઈ દીપચંદ
૪	, સૌભાગ્યચંદ નગીનાસ અવેરચંદ	૩૬	, લક્ષ્મીચંદ હુર્મલદાસ
૫	, બાલચંદ છાંકેડ	૩૭	, કેશવલાલ લલુભાઈ
૬	, અવણલાલ ધરમચંદ	૩૮	, ઓધવળ ધનજુલાઈ સોલીસીએર
૭	, બાળુસાહેણ બહાડુરસિહણુ સિંહી	૩૯	, મણીલાલ વનમાળીદાસ
૮	, ચંહુલાલ સારાભાઈ	૪૦	, સારાભાઈ હઠીસંગ
૯	, રાયગઢાડુર કાંતલાલ ઈશ્વરલાલ	૪૧	, રમણુલાલ દલસુખસાઈ
૧૦	, માણેકચંદ જેચંદલાઈ	૪૨	, કેશવલાલ વજેચંદ
૧૧	, નાગરદાસ પુરુષોત્તમ	૪૩	, જમનાદાસ મોનજુ
૧૨	, રતીલાલ વાડીલાલ	૪૪	, વીરચંદ પાનાચંદ
૧૩	, માણેકલાલ ચુનીલાલ	૪૫	, હીરાલાલ અમૃતલાલ
૧૪	, નાનાલાલ હરીચંદ	૪૬	, ગીરધરલાલ દીપચંદ
૧૫	, કાંતીલાલ બડોચદાસ	૪૭	, પરમણુંદ નરશીદાસ
૧૬	, રાયગઢાડુર નાનજુલાઈ લધાલાઈ	૪૮	, લવળુલાઈ રાયચંદ
૧૭	, લોગીલાલ મગનલાલ	૪૯	, પાનાચંદ લલુભાઈ
૧૮	, રતીલાલ વર્ધમાન	૫૦	, કસ્તુરભાઈ લાલલાઈ
૧૯	, પહમશી પ્રેમજુલાઈ	૫૧	, પરશોતમદાસ મનસુખલાલ
૨૦	, રમણીકલાલ લોગીલાલ	૫૨	, મનસુખલાલ દીપચંદ
૨૧	, મેહનલાલ તારાચંદ	૫૩	, છાટાલાલ મગનલાલ
૨૨	, જાટવળ નરશીદાસ	૫૪	, માણેકચંદ પોપટલાલ
૨૩	, પ્રિભુનદાસ હુર્મલદાસ	૫૫	, નગીનદાસ કરમચંદ
૨૪	, ચંહુલાલ ટી. શાહ	૫૬	, ડી. વદ્વાલદાસ નેણુસીલાઈ
૨૫	, રમણીકલાલ નાનચંદ	૫૭	, સકરચંદ મોતીલાલ
૨૬	, હુર્મલદાસ અવેરચંદ	૫૮	, પ્રાગ્નજુલાઈ અવેરચંદ
૨૭	, દલીચંદ પરશોતમદાસ	૫૯	, ગીમચંદ લલુભાઈ
૨૮	, ખાંતીલાલ અમરચંદ	૬૦	, પરશોતમદાસ સુરચંદ
૨૯	, રાયગઢાડુર શુલ્પલાલ પ્રતાપશી	૬૧	, કેશવળુલાઈ નેમચંદ
૩૦	, અમૃતલાલ કાળીદાસ	૬૨	, હાથીભાઈ શુલ્પલાલચંદ
૩૧	, યુશાલદાસ ઐંગારભાઈ	૬૩	, અમૃતલાલ કુલચંદ
૩૨	, કાંતલાલ જેસંગભાઈ	૬૪	, પોપટલાલ કેવળદાસ

६५ श्री सगुभाई चुनीलाल
 ६६ „ वनमाणीदास अवेरचंद
 ६७ „ खड़काई मण्डीलाल
 ६८ „ खीमचंद मोतीचंद
 ६९ „ चीमनलाल डायालाई
 ७० „ रमण्डलाल नेशीगुलाई
 ७१ „ अगनलाल भूणचंद
 ७२ „ नरौतमहास शामज्जुलाई
 ७३ „ डेशलाल युलाखीदास
 ७४ „ मोहेलाल अगनलाल
 ७५ „ चीमनलाल अगनलाल
 ७६ „ रतिलाल चत्रकुम
 ७७ „ गोपटलाल गीरधरलाल
 ७८ „ कांतिलाल हीरालाल कुसुमगर
 ७९ „ लालसाई लोगीलाल
 ८० „ साइरलाल गांडालाल
 ८१ „ हुरभचंद वीरचंद
 ८२ „ चंदलाल वर्धमान
 ८३ „ छोटालाल लाईचंद
 ८४ श्रीमती प्रखालतीषेन हुरभचंद
 ८५ श्री मनमोहनदास गुलाखचंद
 ८६ „ कांतिलाल रतिलाल
 ८७ „ नौतमलाल अभृतलाल
 ८८ „ ज्यांतिलाल रतनचंद
 ८९ „ भाष्यलुलाई धरमशी
 ९० „ पानाचंद दुंगरशी
 ९१ „ नानकचंद रीभवचंद
 ९२ श्रीमती कमलाषेन कांतिलाल
 ९३ श्री रमण्डलाल नगीनदास
 ९४ „ कुपुरचंद नेमचंद
 ९५ „ मंगणदास गोपालदास
 ९६ „ रायचंद लक्ष्मुलाई
 ९७ „ छोटुलाई रतनचंद
 ९८ „ हरपोवनदास रामज्जुलाई
 ९९ „ नवीनचंद छगनलाल
 १०० „ नवीनचंद्र ज्यांतिलाल

१०१ श्री शरदभाई ज्यांतिलाल
 १०२ „ तुलशीदास जगलुबनदास
 १०३ „ नानचंद जुठालाई
 १०४ „ चंदलाल पुनमचंद
 १०५ „ सौभाग्यचंद नवलचंद
 १०६ „ चंपडलाल करशनदास
 १०७ „ अभृतलाल डाह्यालाई
 १०८ „ महीपतराय वृजलाल
 १०९ „ पेपटलाल नरोत्तमदास
 ११० „ गुलाखचंद लालचंद
 १११ „ मनुलाई वीरज्जुलाई
 ११२ „ चंदलाल नगीनदास
 ११३ „ सुण्णुलाई जगलुबनदास
 ११४ „ चुनीलाल अवेरचंद
 ११५ श्रीमती लालभाई मेघलुलाई
 ११६ श्री सुखलाल राज्याण
 ११७ „ सुंदरलाल सुणचंद
 ११८ „ प्राण्यलुबन रामचंद
 ११९ „ शांतिलाल सुंदरजु
 १२० „ प्राण्यलाल डे. होशी
 १२१ „ खांतिलाल लालचंद
 १२२ „ चीमनलाल खीमचंद
 १२३ „ लोगीलालबाई नेहालाल
 १२४ श्रीमति कथनमेन लोगीलाई
 १२५ श्री ज्यांतलाई मावलुलाई
 १२६ „ झुमचंदलाई रतनचंद
 १२७ „ सवाईलाल डेशलाल
 १२८ „ नंदलाल इपचंद
 १२९ „ अद्वलुलाई लभमशी
 १३० „ भावचंदलाई मंगणजु
 १३१ „ गोपटलाल नरशीदास
 १३२ „ कुलचंदलाई लीलाधर
 १३३ „ गुवराज्जाई नरसोराम
 १३४ „ माणेकलाल अवेरचंद
 १३५ „ प्राण्यलालबाई मोहनलाल
 १३६ „ हरसुखलाल साईचंद

૧૩૭ શ્રી અંહુલાલભાઈ વનેચંદ
 ૧૩૮ „ મનસુખલાલ હેમચંદ
 ૧૩૯ „ પોપટલાલ મગનલાલ
 ૧૪૦ „ કાંતિલાલ હરગોવન
 ૧૪૧ „ અમૃતલાલ કાળીનાસ
 ૧૪૨ „ કાંતિલાલ લગવાનનાસ
 ૧૪૩ „ નગીનનાસ અમૃતલાલ
 ૧૪૪ „ પોપટલાલ નગીનનાસ
 ૧૪૫ „ ચીમનલાલ નગીનનાસ
 ૧૪૬ „ હીપચંદભાઈ એચ. ગાડી
 ૧૪૭ „ વાડીલાલભાઈ ચત્રભુજ
 ૧૪૮ „ પદ્મલાલભાઈ લદ્ધુભાઈ
 ૧૪૯ „ તલકચંદભાઈ દામેદરદાસ
 ૧૫૦ શ્રીમતિ ભાનુમણીએન વાડીલાલ
 ૧૫૧ શ્રી નાનચંદભાઈ તારાચંદ
 ૧૫૨ „ હીરલાલ શુઠાલભાઈ
 ૧૫૩ „ નારથણ શામળુભાઈ
 ૧૫૪ „ વીરચંદ મીઠાલભાઈ
 ૧૫૫ શ્રીમતિ અંજવાળીએન એચરદાસ
 ૧૫૬ શ્રી પ્રભુદાસ રામળુભાઈ
 ૧૫૭ „ જ્યંતીલાલ એચ.
 ૧૫૮ „ વૃજલાલ રતીલાલ

૧૫૯ શ્રી ચીમનલાલ હરીલાલ
 ૧૬૦ „ વિજેન્દ્રભાઈ હીમતલાલ
 ૧૬૧ „ શાંતિલાલ એચગઢાસ
 ૧૬૨ „ શામલજી કુલચંદ
 ૧૬૩ „ વૃજલાલ રતીલાલ
 ૧૬૪ „ પ્રભુદાસ મેહનલાલ
 ૧૬૫ „ નાનચંદ મુણચંદ
 ૧૬૬ „ પ્રવિષ્ણુચંદ્ર કુલચંદ
 ૧૬૭ „ ગીરખરદાલ જીવણુભાઈ
 ૧૬૮ „ મનસુખલાલ ચીમનલાલ
 ૧૬૯ „ સુંદરલાલ ઉત્તમચંદ
 ૧૭૦ „ દલીચંદ પુનમચંદ
 ૧૭૧ „ કાંતિલાલ જીવરાજ
 ૧૭૨ „ છોટાલાલ જમનાનાસ
 ૧૭૩ „ પ્રતાપરાય એચરદાસ
 ૧૭૪ „ જસુભાઈ ચીમનલાલ
 ૧૭૫ „ મનમેહનનાસ કુલચંદ તાણીણી
 ૧૭૬ „ મગનલાલ કેઠાલભાઈ શાહ
 ૧૭૭ „ રમણુલાલ મંગળનાસ શાહ
 ૧૭૮ „ શન્મુંજય મહાતીર્થ પદ યાત્રા
 સંઘ સમિતિ
 ૧૭૯ „ પ્રતાપરાય અનોપચંદ મહેતા

નાની અને જીવાન ઉમરમાં આવા-ગીવાની જે આહોટે પડી ગઈ હોય છે, તેના કારણે ભરવાની તૈયારી છે છતાંચે સોપારીનો ટૂકડો આવો છે, બીડીની કૂંડ મારવી છે, હોટલની સેન્ટડાય આવી છે અને એટા, જમાઈ, પૌત્ર અને એટીના એટા અને એટીએને જોવાની તમન્ના ઓછી થઈ નથી. અને કેટલાએ કમભાગ્ય જીવોને આનાથી પણ વધારે આગળ વધી ગયેલા આપણે જેઠાએ છીએ. તેઓ પોતાના પુત્રને કહે છે કે, ‘એટા! મારા મર્યાદ પણ પણ તારા કાકાના ધરનું પાણી પીએશ નહીં. બાંને વડીલ રાખજે પણ તારા કાકાના કપડાં-દાગીનાં કાર અનુરમાં લીલામ કરાવીને જ જાપણે.’

—‘શ્રી ભગવતી સૂત્ર સાર સંગ્રહ-ભાગ અની’ માંથી.

શ્રી કુમારપાળ દેસાઈને પી.એચ.ડી.ના પદવી

શ્રી કુમારપાળભાઈ ભાવનગરની સાહિત્ય સરંથા શ્રી યશોવિજય અંધ્રમાળાના માનદુ મંત્રી પણ છે અને આત્માનંદ સભાના માસિક “આત્માનંદ પ્રકાશ”માં જખતો વાજત તેમની વાર્તા તથા મનનીય લેખા પણ પ્રગટ થતા રહે છે. અમે તેમને હૃદીંક અભિનંદન આપ્યો છીએ અને તેમના કાર્યમાં ઉત્તોતર પ્રગતિ કરતા રહે એવી શુભેચ્છા પાડવીએ છીએ. -તંત્રી

ગુજરાતના સુપ્રસિદ્ધ લેખક શ્રી કુમારપાળ દેસાઈને એમના “આનંદધન : એક અધ્યયન” નામના મહાનિઅંધ માટે ગુજરાત યુનિવર્સિટીએ પી.એચ.ડી.ની ડિશ્રી એનાયત કરી છે આમાં તેઓએ ગહૂન તત્ત્વજ્ઞાન અને રહ્યાસ્વાહિની પરિપૂર્ણ સ્તરનો અને પઢો લખાનાર અધ્યાત્મયોગી આનંદધનના જીવન અને કબન અંગે નવીન પ્રકાશ પાડતું સંશોધન અને વિવેચન કર્યું છે. આનંદધનનાં સ્તરનોની સૌથી જૂની પ્રતો પરથી તૈયાર કરેલી પ્રશિષ્ટ વાચના, એતું ભાષાંતર, ભાષા સ્વરૂપ, રાગ અને દેશી વિશે વિસ્તૃત સમાડોયના આપી છે. હુસ્તપ્રતોમાંથી મેળવેલી આનંદધનજીની ઘણી અપ્રગટ રચનાઓ, અન્ય કંવિઓ આથેની તુલના તેમજ જૈન શિલસૂહી સાથેનો શાણદકે શ પણ આપ્યો છે. નવગુજરાત ડેવેલમાં પ્રાધ્યાપક તરીકે કામગીરી બજારતા શ્રી કુમારપાળ દેસાઈએ પંદર પુસ્તકો લગ્યા છે અને એમાંથી એમનાં ચાર પુસ્તકોને ભારત સરકારના અને ત્રણ પુસ્તકોને ગુજરાત સરકારના પારિસ્થોભિકો પ્રાપ્ત થયાં છે.

With best compliments from :

Steelcast Bhavnagar Private Ltd.

Manufacturers of :
STEEL & ALLOY STEEL CASTINGS

Ruvapari Road,
BHAVNAGAR 364 001
(Gujarat)

Gram : STEELCAST
Telex : 0162-207
Phone : 5225 (4 Lines)

હિસાને આડકતરું અનુમોદન, આમાંથી કેટલે અંશે બચ્ચી શક્ય?

[આ લેખ વાંચાને વાગ્દેને સમજશે કે આપણી રહેણી કરણીમાં થોડોક ફરજાર કરવાથી ધર્મ મૌલી હિસાથી આપણે અચ્છી શરીરે અને 'થોડીક સગવડ' એઠી કરવાથી ધર્મ હિસાથી અચ્છી શરીરે અને. આ અંગે વિશેષ માહીતી માટે આ લેખના અંતે આપેલ સરતામે પૂછાવવું.]

આપણે કૈન તરીકે સૂક્ષ્મ અહિસાનો આથડ સેવીએ છીએ. તમામ જીવો અને પ્રાણી માત્ર પ્રત્યે હ્યા, કરુણા અને કોઈને પણ જરાય સરખું હુંથણ ન થાય-તેમની લાગણી ન હુસાય એ માટે હું મેશા આપણા પ્રયાસો હોય છે. કૈન ધર્મના આ પાયાના સિદ્ધાંતો છે. અહિસા એ તો કૈન ધર્મનું પ્રથમ સોધાન છે. આમ છતાં કેટલીક વખત અહિસાના ગર્ભીત અર્થને સમજવામાં અને તેનું પાલન કરવામાં આપણે નિષ્ઠળ જઈએ છીએ. તેમાં સુધ્ય હોષ્ટ્રૂપ આપણું અજ્ઞાન છે એટલે તદ્દન અનણુંપણે, અજ્ઞાનવસ્થામાં આપણું હિસાને આડકતરું અનુ. મોદન આપી હઈએ છીએ. રોજભરોજના આપણા જીવન અયવહારમાં આપણે એવી કેટલીએ ચીને વાપરાએ છીએ કે આહિસાના સિદ્ધાંત સાથે સુસંગત નથી. આવી રૂપાળી, આકર્ષક અને દ્વિતી બહેલાવે એવી ચીજાવસ્તુઓ કર્યાંથી અને કેની રીતે મેળવાય છે, તે માટે પ્રાણીએ પ્રત્યે કેવી કુરતા આચરવામાં આવે છે અને હિંસાનું કેવું કુર તાંડવ જોવાય છે એનો જરા જરણો પણ ઘ્યાલ આપણને આવે તો. આ રૂપકરી ચીને પ્રત્યે આપણા મનમાં લારોકાર નફરત અને ધૂણા ઉલ્લિ થઈ જાય અને અયાર સુધી આ ચીને વાપરને વહેરેલા પાપ માટે પસ્તા. વાનો પાર રહે નહી અને આ માટે અંતઃકરણ પૂર્વકનું પ્રાયશ્રિત કરવા સિવાય ચીને કોઈ આરો રહે નહી.

અહિસાના સાચા ઉપાસકો પોતાના જીવ-

નમાં પ્રલક્ષ અને પરોક્ષ રીતે હિસાથા હૂર

એકટોબર, ૧૯૭૭

રહે અને હિસાને આડકતરું પણ અનુમોદન ન આપે, તે માટે કોડેને સાચી સમજ આપવાનો અને તેમનું આ અગેનું અજ્ઞાન હૂર કરવાનો આપણે જીએ પ્રયાસ કરવો જરૂરી છે.

વિજાન, આધુનિક સંસ્કૃતિ અને નવા આવિષ્કારોએ માનવીને તેના રહુનસહનમાં બઢે. કાવી હીએ છે આધુનિકતાના દેખાવ અને ક્ષિલ્લક સુધુની પોજમાં માનવી જાણે અજ્ઞાણે અયોધ્ય રસ્તે ઘસડાતો જાય છે ધર્મના મૂળભૂત સિદ્ધાંતા આચારો. અને વિચારો પ્રત્યે ઉલ્લિ થદેલી વિમુખતા આતું મૂળ છે. આપણે આ અંધકાર-માંથી પ્રકાશ તરફ પાછા ફરીએ. ફરેક વસ્તુને આપણે તેના ખરા અર્થમાં અને સાચા અર્થમાં અને સારા સંભર્માં સમજુએ અને તેને યોગ્ય રીતે મુત્તવીએ એ અત્યંત જરૂરી છે.

આપણા રોજભરોજના જીવનમાં અહિસાતું વધુમાં વધુ પાલન થાય, આ મૂળભૂત ઉદ્દેશી જિજાસુ ભાઈ-ભણેનોની જાણકારી માટે જુતી જુતી વપરાશની અને મોજશોઅની ચીને અને જોઈદ્યુધપ્રસાધનો માટે, પણ પક્ષીએ અને જગાચર જીવો પ્રત્યે કેવી કુરતા આચરવામાં આવે છે એનો ઘ્યાલ અને આ હિંસક વસ્તુએની યાદી અહીં આપવાનો પ્રયાસ કરાયો છે.

પૂર્ણ શાકાહારીએ પણ અનણુતા કેટલીક વસ્તુઓનો ઉપયોગ કરે છે જેમાં જીવોટિન, ચરણી, ઈડા એવી અનેક ચીને વપરાયેલી હોય છે. એવી અખાદ અને વાપરી ન શકાય એવી કેટલીક વસ્તુઓના નામો અહીં રજુ

કરવામાં આવ્યા છે, પરંતુ આ સિવાય બીજી ધર્મી ચીનો પણ વર્ણ હોઈ શકે.

આ માહિતી “ભૂષી વિધાઉટ કુઅલી” (કુટાઇન સૌંદર્ય) સંસ્થા તથા અન્ય બાઈ-અહેનો પાસેથી મેળવી છે, તે બદલ તેઓ સર્વેનો આભાર. આપ સૌને આ જાણકારી અને માહિતી માર્ગદર્શકરૂપ અને ઉપયોગી બનશે એવી આશા.... સાથે અહિંસાનો વધુ અને વધુ પ્રચાર થાય તેવી અભ્યર્થના.

આધ પદ્ધતી આખત :

કેટલીક ચોકલેટમાં ઈડા આવે છે. ખાસ કરીને પરહેશી ચોકલેટ, બિસ્કિટ કે કોઈપણ આધ પદ્ધતિ વાપરતી વખતે તેનાં લેખલ વાંચી લેવા જેમાં બનાવવા માટે વપરાયેલી વસ્તુઓના નામ આપેલ હોય છે. આપણે લાં પણ ચકાસણી કરી લેવી સારી.

ભારે ફેડમાં ઈડા હોઈ શકે. બળી ફેડની ઉપરનું પડ ચમકવાળું હોય, તો તે ઈડાવણું હોઈ શકે. ફેડ વાપરતાં પહેલાં બનાવનારને પૂછી ખાત્રી કરી લેવી જરૂરી છે.

સાંભળ્યું છે કે બનારમાં ભળતી સુરતી પડવાળી બિસ્કિટ કે તેવા બીજા કોઈ બિસ્કિટો પ્રાણીજ ચરણીમાં બનતા હોવાની શક્યતા છે. બનારમાં ભળતા કાળું, વેદર જેવી વસ્તુઓ પણ ચરણીમાં તળાયેલી હોવાની શક્યતા છે.

બનારમાં ભળતી કેઢ ઈડા વગરની હોય તેવું જાણમાં નથી. ઈડાને હુધની જેમ શાકાદ્ભારમાં ગળ્ણી ન શકાય. જે કે આજકાલ અહિસક ઈડા મળે છે, પણ કાણે કંઈ કેકમાં કયા ઈડા વાપર્યા હોય તે આપણું ખબર ન પડે, બળી.

(૧) અહિસક ઈડા મેળવવા માટે ભરધીને તેનું કુદરતી જીવન જીવવામાં આવતું નથી.

(૨) ઈડાની જત સારી કરવા માટે ભરધીને માછવાનો ભૂલ્ઝો ખોરાકમાં અપાય છે.

(૩) અને જ્યારે તે ઈડા એણા આપે છે, લારે તેની કઠલ થાય છે. તેથી અહિસક ઈડા જીવ વગરના હોય તો પણ અહિસક નજ કહું શકાય.

જેમ ઈડાની જત સારી કરવા મરધીને માછવાનો ભૂલ્ઝો મેળવેલો ખોરાક અવરાવાય છે, તેમ ડેરીની ગાય-લોંસને પણ “દીશમીલ” (માછવાનો ભૂલ્ઝો) અને “બોનમીલ” (હાડાનો ભૂલ્ઝો) અવરાવાય છે. સોયાયીનતું હુદ્ધ શાકાદ્ભારી છે.

કેટલાકનો એ ઘાલ બરાબર નથી કે શાકાદ્ભાર વધવાથી અજ્ઞાની અછત થશે. ઉલટાનું માંસાદ્ભાર વધવાથી અજ્ઞાની અછત થાય છે કારણ કે એક રતલ માંસ મેળવવા ૭-૮ રતલ ચારો ઢોરને આવે પડે છે. આ ચારા માટે આખ જમીન રાખ્યી પડે છે અને અમેરિકા જેવા દેશમાં તો ઢોરને અવરાવવા ખાસ અનાજ પેઢા કરવા હજરો એકરના જેતરો હોય છે. (એક માંસાદ્ભારીને જીવવા માટે ૬ એકર જમીન પર અનાજ પેડા કરવું પડે છે—ભૂમિપુત્રમાંથી)

હવા અને સૌંદર્ય પ્રસાધનો આખત :

કોઈપણ જાતની હવા હોય—(અદોપેથી, આયુર્વેદિક હોમીઓપેથીક યુનાની) તેમાં પ્રાણીજન્ય દ્રવ્ય વપરાયેલ હોવાની શક્યતા હોય જરી, પુરી ખાત્રી કર્યા વીના વાપરની નહિ એવી સલાહ છે.

હવા અને સૌંદર્ય પ્રસાધનેની વસ્તુનું પરિક્ષણ પ્રાણીએ. પર અતિકુદરતાથી કરવામાં આવે છે કે જેમાં પ્રાણીએ ખૂબજ ફુઅ લોગવે છે, પછી તેને મારી નાખવામાં આવે છે. દા. ત. શેમ્પુટું પરીક્ષણ સસલાની આંખ પર કરાય છે અને શેડા હિવસો સુધી કાળી

અગ્નિરા સહન કર્યી પત્રી તે જ્યારે આંધળું બને છે, ત્યારે તેને મારી નાખવામાં આવે છે.

આતી બંડારમાં મળતી દરેક ચીજે અહિંસક હોવાની આત્મી નથી, કારણું કે ત્યાં હાથીદાંત, શિંગડા, રેશમ, ચામડા(પર્સ, હેન્ડમેગ, સ્લૂટકેસ અને પઢ્ઠા વગેરે)ની ચીજે મળે છે, જે અહિંસક હોવાની શક્યતા નથી.

કોઈપણ સુગંધિત દ્રોષ માટે કંઈ હિસ્ક વસ્તુ વપરાય છે કે તેની આતરી કરી લેવી જેઠુંએ. હા. ત. પાનમાં વપરાતી સુગંધિત વસ્તુએ, સુગંધી સોપારી, સુગંધી તમાકુએ. વગેરેમાં કસ્તુરી અંભર જેવા પ્રાણીજ દ્રોષ વપરાયાની શક્યતા હોઈ શકે છે.

આદ્ય પદાર્થી વગેરે :

મુખ્ય વસ્તુ	તેમાંથી બનતી ચીજે	કૃતાભયું પ્રાપ્તિસ્થાન
ચરણી-(ફેલો.)	કેટલાક થીસ્કીટ, કાજુ, વેઝર તળવામાં, સાયુમાં, રાંધવા માટે ગ્વીસરીન માટે, સુતરાઉ કાપડની મિલોમાં વગેરે.	કટલ થતા ઢારમાંથી મળે છે.
ચરણી (ફેલ)	—,,—	કોઈ પણ પ્રાણીની કટલથી મળે છે.
ચરણી (લાડ °)	—,,—	કટલ થતા ડુલ્લરમાંથી મળે છે.
તેલ	દવા, આરાકની ચીજે, સોંદર્ય પ્રસાધનો વગેરે	માછલા (જેલદ-કાઠ જેવા), કટલ થતાં ઢેર, ડુલ્લરમાંથી મળે છે. (વનસ્પતિ તેલ હોઈ શકે છે.)
કેલ્ફીયમ	દવા, ખાવાની વસ્તુમાં લેળવાય છે.	હાડકા, ધીપમાંથી મળે છે. (ચુનાના પથ્થરમાંથી પણ મળે).
પ્રેટીન	દવા, ખાવાની વસ્તુમાં લેળવાય છે.	માંસમાંથી મળે છે. (કરોળ આદિ વનસ્પતિમાંથી પણ મળે.)
ધનસ્યુલીન	દવામાં આવે છે.	કટલ કરેલાં વૈટાં-અકરાનાં આંતરડાંનેં રસ છે.
લીવર એક્સટ્રેક્ટ	—,,—	કટલ કરેલા ઢારના હોય. કાંડ વગેરે માછલામાંથી પણ મળે છે.
જીવીન	કેપસ્યુલ માટે, દવામાં, નરમ રખર જેવી પીપરમેન્ટ, કેટલાક આઇસ્ક્રીમ તથા સ્ટીક, આઈસ-કેન્ટી વગેરેમાં આવે છે.	કટલ કરેલા ઢારના હાડકામાંથી નીકળતો રસ છે.

મુખ્ય વર્તુ	તેમાંથી બનતી ચીજે	કુરતાસર્વું પ્રાપ્તિસ્થાન
અહિસક ઈડા !	કેટલીક એડ, ચોકલેટ, બીસ્ટીટ, મેથેનીઝ, ઓફાઈટ સેસ, ફ્રાન્સ, પોઇટીકિટા વધારવા માટે, હુધને સ્વાહીષ બનાવતા કેટલાક પાવડરા, કેટલાક કસ્ટર્ડ પાવડર તથા શેર્ચ્યુ વગેરેમાં વપરાય છે.	મરદીનું અહુદરતી જીવન, મરદીને અપાંતા માછલાને ભૂલ્યો, નકામી મરદીની થતી કટલ, આ કારણોસર આ ઈડા અહિસક ન ગણ્યા.
કેટ	—	ઈડા વપરાય છે.
એડ (પાંડ) બારે જતના	—	ઈડા વપરાવાની શક્યતા છે.
મિસ્ટિક	—	ઈડા, ચરણી, ચીજ વગેરે હોઢ શકે છે.
કેપસ્ટ્રુલ (દ્વાની જોળી)	—	જુલેઠીનની બને છે.
કસ્ટર્ડ પાવડર (કેટલાક)	—	ઈડા હોઈ શકે.
સુપ (કેટલાક)	—	ઓથ અથવા સ્ટોક નાળીને બનાન વવામાં આવે છે.
રેશમ (ઘેરાર સીલન)	સાડી, શરીંગ, મોઝા, રૂમાલ, ફરણીયર કવર, પડા, ગાલીયા, મોતી બાંધવા માટે, ચોપરેશન પછી ટાંકા માટે, પૂજ માટે રેશમી વસ્તો વગેરે	૧૦૦ થામ રેશમી કાપડ માટે ૧૫૦૦ કોશેટાને ઉકાળીને માર- વાથી મળે.
શેર્ચ્યુ	—	પ્રાણીજ પરક્ષ્યુમ અને જીસરીન સંભવે.
સાયુ (નાહિવાનો)	—	મટન રેલો અથવા લાઈ, પ્રાણીજ પરક્ષ્યુમ, જીસરીન સંભવે.
સાયુ (ધોવાનો)	—	પ્રાણીજ પરક્ષ્યુમ, લાઈ અથવા મટન રેલો સંભવે.

અહીં તો સ્થળ સંકોચને કારણે થોડી માહિતી આપી છે. ઉપરની માહિતી નિવાય
આપને કોઈ બીજુ માહિતી જોઈતી હોય તો નીચેના સુરનામે પૂછાવશો અને આપની પાસે
આ સિવાય કોઈ માહિતી હોય તો અમોને જરૂર જ્ઞાનાંશોાળ. સુંબદ સમાચારનાં યુધ-
વારનાં પ્રગટ થતા છાપામાં “સૌદ્ધ્ય” પામતાં પહેલાં....” એ પણ વાંચતા રહેશો. આ
કાર્યમાં આપ કોઈ પણ પ્રકારનો સહકાર આપી શકો તેમ હોય તો જરૂર જ્ઞાનાંશોાળ.

MISS DIANA RATNAGAR

Chairman : Beauty Without Cruelty,
4, Prince of Wales Drive,
Wanowrie, POONA-411 001

MISS NALINI MEHTA

23, Zaver Mahal, Marine Drive,
BOMBAY-400 020

SHRI PRAVINCHANDRA S. SHAH

4, Samta, Hingwala Lane,
Ghatkopar, BOMBAY-400 077

૨૮૪ :

અનુભાવન્દ પ્રકાશ

શ્રી ભગવતી સૂત્ર સાર-સંશોધ અંગે

સૂત્ર
એ મહત્વના પત્રો
સૂત્ર

[શ્રી ભગવતી સૂત્ર સાર-સંશોધ ભાગ ૧-૨ના પ્રકાશન અને લેખનમાં રવર્ગસ્થ શ્રી મનસુખ-લાલભાઈ તથા વિદ્વાન લેખક પૂજ્ય પં. શ્રી પૂર્ણાંદવિજયજીનાં આધ્યાત્મિક સંખ્યે મહત્વનો ભાગ લખાયો છે, તે આ એ પત્રોથી જાણી શકાશે. વળા અને મહાતુસારેની આધ્યાત્મિક ભૂમિકાની ઉચ્ચ સ્થિતિનું સુલગ દર્શાન પણ થાય છે; તેથી તે પત્રો અહીં પ્રગટ કરીએ છીએ.]

પત્ર-વ્યવહાર

શાંતાકૃષ્ણ

સં. ૨૦૩૨, હાગણ વા ૪

દર્શન-જીન-ચારિત્રોપાસક, કલ્યાણ મિત્ર,
ભાઈ મનસુખલાલ મહેતા,

ધર્મલાભ સાથે જાણવતા ઘણો જ આનંદ થાય છે કે, મારાથી વિવેચિત ભગવતી સૂત્ર સાર-સંશોધ ભાગ પહેલાનું પ્રકાશન યોરીવલી મુજબે જે થયું તે માટે તમારો સંક્ષિપ્ત સહકાર મેળવીને મને ઘણો જ પ્રસંગતા થઇ છે.

હવે બીજો ભાગ તૈયાર થઈ રહ્યો છે, આડમું શતક લખાઈ રહ્યું છે. જ્યારે શાંતાકૃષ્ણ આવશે તારે પ્રકાશન માટેની વાતો કરીશું....

—પં. પૂર્ણાંદવિજય

X

X

X

આદરણીય અને વંદનીય

પૂજ્ય પં. પૂર્ણાંદવિજયજી મહારાજ,

સાદર વંદના સાથે લખવાનું કે, યારીના ઉપધાન પતાવીને આપશી શાંતાકૃષ્ણ આચા

છે તેથી આનંદ થયો. કંઈક અસ્ત્રસ્થ હોવાના કારણે તમને ભગવા માટે ૨-૩ દિવસનો

વિસંબ થશે તો ક્ષમા....

ઓફટોઅર, ૧૯૭૭

: ૨૮૫

तमारा ज्ञन माटे हुं कव्याखु भिन्न अन्यो। हेउं के लविष्यमां जनवा पामुं ते वात
भारा जेवा गृहस्थने माटे गौरव लेवा जेवा छे। तमारी भारी भिन्नता ज्ञानतरमां पछु उद्दित
थाय ते सिवाय भारे औजुं कंडपछु जेझुं नथी।

लगवतीसूत्र सार संग्रहनो प्रथम भाग समाप्त थई गयो। छे, आशा छे के तेनी
भीलु आवृत्ति पछु छपावीओ, भणीशुं त्यारे विचारीशुः....

तमे भीजे भाग पछु तैयार कर्यो ते जाणीने धण्डा ज आनंद थयो। छे, आटवा दूका
समयमां तमे भीजे भाग तैयार करी रह्या छे, ते गौरव लेवा जेवुं छे।

मुंख्य (माइमयी) जेवा प्रवृत्तिप्रधान नगरीमां आपशी पोतानो स्वाध्याय प्रेम
टकावी शक्या छे, अनेक अक्षोनी वच्चे पछु समाजने साहित्यिक अभूत्य सेठ आपी रह्या
छे, ते भाटे समाज तमारा झण्डी छे, अगाध अने अगम्य एवा लगवती सूत्र उपरनुं
विवेचन तमारामां रहेली श्रुतक्षक्ति अने विशाण ज्ञाननो परियय आपे छे।

प्रक्षोत्तरथी प्रारंभ करीने तमे द्वादशांगीमां सर्वश्रेष्ठ लगवती सूत्रना ११ शतक सुधीतुं
ने विवरण्य अने धण्डा स्थेने ते ते विषयोने स्पष्ट करवा भाटे जे विवेचन क्युं छे ते जेया
पछी भने अनुभान छे के भंडिरभार्गी समाजमां आपशीनो परिश्रम सौथी प्रथम छे। भारी
सलाह छे के आ भीज भागमां हुवे आगण वधशो नहीं। केम्के लगभग ५००-६०० पेजथी
वधारे पेज न थाय ए उचित्तिनीय छे।

“भानो न भानो तमारी आज्ञामां कंडक द्वैरक्षार देखाई रह्यो छे।” आ शब्दो
आपशीओ भने धण्डा ज वार लागणीपूर्वक कहा हुता। पछु ज्ञानमां आपशीने हुं शुं
झभी शकुं ? केम्के मारा ज्ञननो भने विद्यास छे, सर्वोष छे, जेवा हुं आजे हुं तंवो
ज ज्ञनान वयमां हुतो। प्रेमाण पत्नी, प्रेमाण कुटुंभ अने साथीओ। उपरांत तमारा जेवा
भद्रिक मुनितुं सान्निध्य भज्युं छे। भारे हुवे शुं जेभमे ? भस, ऐटलुं ज के जैन शासन
ए ज मारा प्राण्य छे। अंतिम धरीनी पछु तैयारी करी लीधी छे।

आपशी जेवा आचार्यो, उपाध्यायो अने साधुओना आशीर्वाद ज भारी मूरी छे अने
ते भेणवी शक्यो छुं।

छेवट भीज भागतुं प्रकाशन पछु हुं जेई शकुं ते भाटे आशा राखतो....

सं. २०३२

इगण्डु वह ८

अधिकारी जनमुक्त्याण्ड

की.

अनमुखलाल ताराचंद भहेता

ना वंदन

२८६ :

आत्मानंद प्रकाश

● स्वीकार समालेचना ●

श्री भगवती सूत्र सार-संथङ्ग भाग थीजे.

देखक : न्याय-व्याकरण-कान्यतीर्थ प. श्री

पूर्णिनंदविजयल महाराज.

प्रकाशक : श्री जगभूतनहास कस्तुरवर्धन शाह

C/o श्री विद्याविजयल स्मारक अंथमाणा

पो. साठ बा (सापरकडा)

वाया-धनसुरा (ग्रे. पी. रेवे)

मूल्य : आठ रुपया.

आ अंथने पहेला भाग दूँक समयमां ज अपी गये अने तेवी जीजु आवृत्ति छपावी पडी, ते आ पुस्तकी लोकप्रियतानो पुरावे छे. पहेला भाग जेटली ज चीवटी पूरी श्रम लाई विद्वान पन्यासलु श्री पूर्णिनंदविजयल अ थीजे भाग तैयार करेल छे. तेमनी भाषा सचेट अने आभाल-वृद्ध सौने समझय तेवी सरण छे. गहुन विषयने पछु सरण अनावी सुन्दर दृष्टितो आपी सम्भवतानी पूज्य मुनिशीमां अनेक शक्ति छे. विद्वद्वर्य शेठश्री अभूतवाल तारायं ह देशीये साचुं ज कहु छे के “पन्यासलु श्री पूर्णिनंदविजयल महाराजनी विद्वान विषय लाखवुं ए “हाय कंगनका आयनेकी कवा जडरत” अना जेवुं छे. तेमाश्चाये पोताना जुवनने हीक्षा लीढी लारथी ज अध्ययनमय अनावुं छे, परिक्षामे तेचा कुलक्ता युनिवरसिटीना नेषु विषयमां तीर्थनी पट्टी प्राप्त करी होवा उपरांत जैन शास्त्रोना महान अख्यासी छे. अने तेथी ज भगवती सूत्र जेवा पोताना युरुना अनुवाद उपर तेमाश्चाये अख्यासपूर्ण अने सर्वजनगम्य मार्मिक विवेचन लाख्युं छे, जेनी विद्वानेये मुक्ताकृते प्रशंसा करी छे.

पुस्तकतुं गेट अप, टाईटल प्री-टींग वगेरे पछु कलात्मक अने सुन्दर छे. मुख्यपृष्ठ उपरतुं समवसरखतुं चित्र तेवी शोभामां वधारी करे छे

ओक्टोबर, १९७७

पुस्तक आभाल-वृद्ध सौने उपयोगी अने समझवामां सरण छे.

*

आचारांगसूत्रम् भाग-१वा

संपादक : मुनिश्री जंभूविजयल

सहायक : मुनिश्री धर्मचंद्रविजयल

प्रकाशक : श्री महावीर जैन विद्यालय

ओगष्ट कांतिमार्ग, मुंबई-४०० ०३६

मूल्य : यातीश इपिया

जैन आगम अंथमाणा अंथांक थीजना पहेला भाग इपे आ अंथ प्रसिद्ध थाय छे. आ समथ जैन आगम अंथमाणानो प्रारंभ श्रुत-शीलवारिधि मुनि भगवंत श्री पूज्यविजयल महाराज साहेबनी मुख्य राहभरी नीचे अने विद्वद्वर्य श्री दलसुखलाई भाव-वस्तीयाजुना निःस्वार्थ सहयोगी थये होते. ‘श्री आचारांगसूत्र’ना संपादन-संशोधननुं कार्य परम पूज्य मुनिश्री जंभूविजयल अ संलाभयुं हुतु. आ सूत्रना संपादन अने संशोधननुं कार्य धयुं कठिन अने मुश्केल होवा छां औ मुनिश्री जंभूविजयल अ भूष्य ज चीवट अने श्रम लाई ए सर्वांग संपूर्ण बनाववा प्रयत्न कर्या छे. पूज्य मुनिश्रीनो संशोधनकार्यमां उडी २८ अने शास्त्रतुं तत्स्पत्तरी ज्ञान आ अने गुणाए आ अन्थ संपादनने उत्तम कृतितुं बनावुं छे.

अमो भारतना होइ जैन संघने भास भासामधुं करीये छीये के आवा उत्तम केटीना संपादित संशोधित आगमोनुं कार्य वारंवार थयुं मुश्केल छे. तेथी आवा अंथीना अगडिथी अहुक थक्क ए के पांच नक्की पोताना संघना पुस्तकालयमां वसावे नेथी विद्वानेने अख्यास माई ते सुप्राप्य अने.

पूज्य मुनिश्री जंभूविजयल अने प्रकाशिका संस्था श्री महावीर जैन विद्यालय अने आवा उत्तम प्रकाशन माटे हाउंड अलिंगनंहा

स मा या २ सं य य

भगवती सूत्र सार-संग्रह : भाग षीजनो प्रकाशन समारोह तथा अग्रितशान्ति स्तव स्पर्धा

मुंबईना श्री विदेपारवे श्रवे. भूति. कैन संघ एनड चेरीटीज तरक्षी एक समारंभ ता. २५-६-७७ लालवा सुदी १३ ने रविवारना पू आचार्यश्री लजिधसूरिज्ञ तथा पू. पंत्यासलु पूर्णिनंदिनिज्यलुनी निश्रामां योजये हुती. आ समारंभमां विद्वान् पू. प. श्री पूर्णिनंदिनिज्यलुओ तैयार करेल 'भगवती सूत्र सार-संग्रह : भाग षीजनो प्रकाशन विधि थयेत. तेमज आ समारंभमां मुंबईना कैन धार्मिक शिक्षण संघ संचालित मुंबईनी धार्मिक पाठशाळाना विद्यार्थीयोनी "श्री अग्रितशान्ति स्तव स्पर्धा" योजवामां आवी हुती. स्पर्धामां उत्तीर्ण थनार विद्यार्थीयोने इनाम वितरण शेठश्री खूख्यंदलाई वातयंह भाई दोशीना शुभ हस्ते थयेत. धर्मप्रेमी भाईयोने आ समारंभमां मेटी संज्ञामां हाजरी आपी हुती.

पालिताण्डा श्राविकाश्रम संस्थामां बहेनोअे करेल उत्र तपश्चर्या

अत्रेनी श्री सिद्धक्षेत्र श्राविकाश्रम संस्थानी बहेनोअे पवारिधिराज पर्युषण्य पर्वनी आनंदोद्वासपूर्वक आराधना करेल. आ पर्व प्रसंगे संस्थानी बहेनोमां आ मुजब तपश्चर्या थयेत: सेण उपवास १, अग्रियार उपवास १६, नव उपवास ४ अने आठ उपवास ५०. कुल मेटी तपश्चर्या ७४नी थयेत.

आ पर्व प्रसंगना अत्तरवारण्डा शेठश्री केशवलाल लक्ष्मुलाई वडसमावाणाना धर्मपत्तिन मध्यिमेन तरक्षी थयेत अने पारण्डा सिंहार निवासी शेठश्री प्रागलुलाई झवेतयंह तरक्षी करावनामां आवेत.

महावीरस्वामी जन्म वांचनना पूनित दिने साउंसाव जिनेन्द्र लुगनमां पू मुनिश्री पूर्णिनंदिनिज्यलु महाराजनी शुश्रा निश्रामां संस्थानी बहेनोअे सुपननी धोवी धोवीने धथाशक्ति लाल लीधेत तेमज धोवीयापारण्डु धरे लाववानुं धी धोवीने आदेश लीधेत. आ निमित्ते संस्थामां बहेनोअे चार दिवस सुधी रात्रीजगे, लावना धृत्यादि कार्य-कर्मा सुंदर रीते रञ्जु करेल.

संवत्सरीना महान दिवसे पू. आ. श्री विजय प्रतापसूरीक्षरलु महाराजना शिष्य पू. मुनिश्री श्रीतींप्रभविज्यलु महाराज भारसा सूत्र वांचना अर्थे संस्थामां पधारेल. आ समये संस्थाना स्थानिक कार्यवाहकोनी पछु हाजरी हुती.

ભાદરવા સુંદર પતા પારણુના હિવસે પણ ઉપરોક્ત પૂજય મુનિશ્રી તપસ્વી બહેનોને માંગલિક સંભળાવવા સવારના ૬-૩૦ કલાકે સંસ્થામાં પદ્ધારેલ અને બહેનોને માંગલિક સંભળાવેલ. આ પ્રસંગે સંસ્થાના સ્થા. સેકેટરી શ્રી સોમચંદ્રભાઈ ડી. શાહે તપશ્ચર્થી અંગેને અહેવાલ રજુ કરવાની સાથે તપસ્વી બહેનોની અતુમીદના કરતું પ્રાસંગિક પ્રવાહન કરેલ. એ પછી પારણુ કરાવવાનો લાલ વેનાર જીણશ્રી પ્રાગળુભાઈ અને રસાઈનું સ્થા. કાર્યવાહકો દ્વારા પુષ્પડુરથી સંમાન કરવામાં આવેલ. સ્થા. સભ્યશ્રી વેણીલાલ પોપટાલ દેશાંશે શેડશ્રી પ્રાગળુભાઈની ઉત્તાર ભાવનાને બિરહાવેલ. શેડશ્રી ધરમશીલાઈ જાહેર વેરાંશે શેડશ્રી પ્રાગળુભાઈનું દીવાયુષ દિચિવા સાથે શાસનના કાર્યોમાં ફંજુ વધુને વધુ લાલ વેવા અનુરોધ કરેલ. સમારંબ પૂર્ણ થયા બાદ બહેનોને પારણુ કરાવવામાં આવેલ. એકંદર આ વિષે પર્યુષણુપર્વની આરાધના સુંદર રીતે પૂર્ણ થયેલ.

કલકતામાં પર્યુષણ પર્વની આરાધના

અને બિરાજમાન પરમ પૂ. આચાર્યશ્રી કનકચંદ્રસૂરીશ્વરજીની નિશ્ચામાં પર્યુષણપર્વની આરાધના ખૂબ ઉદ્ઘાસપૂર્વક થયેલ. કલપસૂત્રનું વાંચન ખૂબ ભાવભરી રીતે થતું હતું અને તેનો લાલ ઓતાગણે ખૂબ ભાવપૂર્વક લીધો હતો. ૩. ૨૫૫૧)ના ઓલી ઓલી આદેશ લઈ વહોરાવવાનો લાલ શેડશ્રી મણીલાલ વનમાળિદાસે લીધો હતો. વળી આ ચાતુર્મસમાં પણ વિપાકસૂત્ર ૩. ૭૦૧)ની ઓલી ઓલી શેડશ્રી મણીલાલભાઈ તથા તેમના ધમ્પત્તીએ વહોરાવવાનો લાલ લઈ ખૂબ જ્ઞાનભક્તિ તેમજ શુરૂભક્તિ કરી હતી. આ ઉપરાત સાધારણ ખાતું, જીવદ્યા આતું વગેરેમાં પણ શેડશ્રીએ સારી રકમ વાપરી પર્યુષણપર્વની આરાધના કરેલ. પૂ. આચાર્યશ્રીનું વ્યાખ્યાન શ્રવણ કરવાનો લાલ મોટી સંખ્યામાં ભાવિકાએ લીધો હતો.

લીમડાનું મૂળ છાલ ડાળ, પાંઠડા અને લેવટે લીઓડી પણ કડવી જ હોય છે. અને તે કડવી લીઓડીમાંથી કોઈ કાળે પણ આપ્રેણ પકડવાના નથી....છતાં પણ તે કડવી લીઓડી જયારે પાકી જય છે ત્યારે તેમાં મીઠાશ આવે છે. તે જ પ્રમાણે, જુવાનીના રંગ ઝીકા પડ્યા પણી તથા શાસ્ત્રોના અધ્યયન કે શ્રવણ પણી માણસ જેમ જેમ પાકટ ખુદ્દનો થતો જય તેમ તેમ તે ભાગ્યશાલીએ પણ પોતાના જીવનમાંથી કડવાશ, વૈરવૃત્તિ, મિથ્યાભિમાન અછ્છડ પણું, વિશ્વદુર્ભુદ્ધિ તેમજ બીજાઓને મારી મંગાવવાની દાનત પણ છોડી હેવી જેઠાએ. તથા સંસાર મારી મારી માગે તેનાં કરતાં હું જ સંસારની મારી માંગુ, મારો શુરૂ મને નસવાં આવે કે મનાવવા આવે તેનાં કરતાં હું જ શુરૂયરણું નમી જરૂર અને તેમની વાતોને માન્ય કરું, આ પ્રમાણે તે ભાગ્યશાલીએ સૌને મિશ્છામિદુક્કડ દ્વારા જુદ્ધાની છેવી કણેં મીઠી બનાવશે.

—૫. પૂર્ણાંદ્રવિજય (કુમારશ્રમણ)

દેના લોડની

ખર્ચત યોજનાએ ક્રાંતિ

આપની ભાવિ જરૂરતો પૂરી કરો

કુશા સર્ટિફિકેટ

આપનું મૂડી રોકાણું ૧૦ વર્ષમાં લગભગ
બ્રહ્મગુણ અને ૨૦ વર્ષમાં સતતગુણથી વિશેષ
થઈ રહે છે.

ક્રીડિસ્ટ ડિપોઝિટ

આપ કેટલી મુદ્દા નક્કી કરો તેના ૫૨
આધારિત આપના રોકાણની ૨૫મ પર
૧૦% સુધી વ્યાજ મળે છે.

સમૃદ્ધિ ડિપોઝિટ યોજના

આપની ખર્ચત પર વ્યાજનું વ્યાજ મેળવીને
સલામતી સાધી રહે છો.

રિકરિંગ ડિપોઝિટ યોજના

આપની નાની માચિક ખર્ચતમાંથી મોટી
મૂડીનું નિર્માણ થાય છે.

વિગો માટે આપની નજીકની હેના એક શાખાનો સંપર્ક સાચો.

દેના લોડ

(ગ્રાનર્મેટ ઓફિસ ઈડિયા અંડરટેઇંગ)

તુલા અંડકિસ: હોમિનેન સંકલ, મુખ્ય ૪૦૦૦૨૩

શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ : વિઠ્ઠલ સં. ૨૦૩૩ની

વાર્ષિક અનુકૂળ મણિકા

લેખ	લેખક	પૃષ્ઠ
કારતક		
નૂતન વર્ષના ભંગળ પ્રવેશે થોડાછીએ શરૂંજય યાત્રા વિવેક અને ધર્મ સમણસુત્ત ગુજરાતી અનુવાદ ગતિ પ્રસ્તુતિ સંશોધન વિનશ્યાત્રિ સમાચાર સંચય	તંત્રી સ્થાનેથી શ્રી અમરચંદ માવળ પંડિત શ્રી બેચરદાસ શ્રી ઘીમચંદ ચાંપશી શાહ પ. પૂર્ણાનંદવિજય (કુમાર શ્રમણ) શ્રી મનસુખલાલ તારાચંદ મહેતા સ્વ. મનસુખલાલ ટી. મહેતા	૧ ૭ ૮ ૧૩ ૧૬ ૨૧ ૨૫
મહાબિનિષ્કમણ મુલ્ય મરી ગયું રે દેખ પાણી-આકાશનું અને પુષ્ટીનું મૌન એકાહશી આધ્યાત્મિક મફત્વ જ્ઞાત કિયાયાં મોકા: રત્નાકર પદ્મચીરી અનુવાદ ધર્મમાર્ગને યાત્રિક આત્મા સમાજને કલ્યાણમાર્ગ ચીધી છે એ સૌજન્યશરીર મનસુખલાઈ સમાચાર સંચય	શ્રીમચંદ ચાંપશી શાહ પ. ઉપાધ્યાય અમરમુનિ અમરચંદ માવળ શાહ પ. પૂર્ણાનંદવિજયલ મહારાજ શ્રી એન. ટી. શાહ	૨૬ ૩૩ ૩૭ ૩૮ ૪૧ ૪૪
મનસુખલાલ ટી. મહેતા શ્રી ઘીમચંદ ચાંપશી શાહ શ્રી ગુલાબચંદ લંદુલાઈ શાહ શ્રી રત્નાકર હીપચંદ હેસાઈ	શ્રી રત્નાકર હીપચંદ હેસાઈ શ્રી ગુલાબચંદ લંદુલાઈ શાહ	૪૭ ૪૮ ૫૧
માગશાર		
કાવ્ય મનસુખલાઈનું આંતર્ભૂવન પરમ સ્નેહિ શ્રી મનસુખલાઈને (કાવ્ય) આત્મકથન તથા અન્ય માહિતી સમરણાંજલિં કથાસમાટ શ્રી મનસુખલાઈ જેમણે મને પ્રેરણા પાઈ!	પૂ. પૂર્ણાનંદવિજયલ મહારાજ પંડિત બેચરદાસ હેશી શાશીકાંત મનસુખલાલ મહેતા ઘીમચંદ ચાંપશી શાહ ડૉ. ભાઈલાલ એમ. આવીશી	૬૩ ૬૪ ૬૬ ૬૮ ૭૩ ।
એટારોનાર, ૧૯૭૭		: ૨૬૧

લેખ	લેખક	પૃષ્ઠ
આધુનિક યુગના પરકાય પ્રવેશક એક ગૃહસ્થયોગી	રતિલાલ મહાભાઈ શાહ	૭૬
અદ્યાત્મજ્ઞાની તત્ત્વચિંતક શ્રી મનસુખલાલભાઈ	ગૌતમલાલ અ. શાહ	૮૧
શીલધર્મની કથાચો-પ્રકાશન અંગે પ્રશાસા પત્ર	અમરચંદ માવળ શાહ	૮૩
હાર્દિક શ્રદ્ધાંજલિ	ચીમનલાલ રતનચંદ સંડસા	૮૬
પ્રત્યાખ્યાનની નોંધ	શરીરકાંત મનસુખલ મહેતા	૮૭
નિષ્કામ કર્મચીણી શ્રી મનસુખલાઈ	શ્રી “રક્તતોર”	૮૮
શ્રદ્ધાંજલિ	જ્યાંતિલાલ એમ. શાહ	૯૧
બાળજીની જાંખી	કોકિલાયેન વિનયચંદ પારેણ	૯૨
મારા સંસ્મરણી	અરૂપાયેન જે. મહેતા	૯૬
મારા પૂ. પિતાશ્રીની ડાયરીમાંથી કેટલીક મહિનની નોંધેં	અરૂપાયેન જે. મહેતા	૯૬
એક અગધનો આધ્યાત્મન પત્ર	શીલાંક ચંદુલાલ મહેતા	૧૦૨
લગવો અખલો	નંદલાલ રૂપચંદ શાહ	૧૦૩
શ્રદ્ધાંજલી	શ્રીરજલાલ ટોકરશી શાહ	૧૦૪
કુલ ગણું હોરમ રહી	શ્રી મનુલાઈ શેડ	૧૧૧
ક્રાદ્ધશારં નયચક્કબૂ ઉદ્ઘાટન અહેવાલ		૧૧૩
ક્રાદ્ધશારં નયચક્કબૂ ઉદ્ઘાટન કાચ	શ્રી બંસીલાલ શાહ	૧૧૪
સૌજન્યમૂર્તિં શ્રી મનસુખલાલભાઈ	રમણુલાલ ચી. શાહ	૧૨૩
મારા એ પ્રસ્તગોતું સંસ્મરણુ	ડે. લગવાનદાસ મ. મહેતા	૧૨૭

ઝાગણું-યૈત્રી

હે નાથ ! તારા મંદિરમાં આવો છું (કાચ)	રવિન્દ્રનાથ ટાગોર	૧૩૫
અમવાન મહાવીરની નીષ્પામ કરણું	અમરચંદ માવળ	૧૩૬
કૈન (કાચ)	અમરચંદ માવળ	૧૩૭
અમવાન મહાવીર	સ્વ. શ્રી મનસુખલાલ ટી. મહેતા	૧૩૮
પ્રભુ મહાવીરના નિર્વાણ સમયના પ્રાચીન તીર્થી	જ્યાંતિલાલ એમ. શાહ	૧૪૫
ત્રિવેણી	શ્રી કુમારપાળ હેસાઈ	૧૪૭
ધર્મલાલ	મહીલાલ વનમાળીદાસ શેડ	૧૪૯
તીર્થીકર પ્રરૂપીન ગૃહસ્થાશ્રમ ધર્મ	પા. પૂર્ણાનંદવિજયજી મદારાજ	૧૫૮
માનવી માનવી વચ્ચે આ લેદ શાને ?	ભાનુમતી દીલાલ	૧૬૩
મહાવીર મેં હીડા સુપનામાં (કાચ)	ડે. ભાઈલાલ બાવીશી	૧૬૫
આત્મપ્રિય શ્રી મનસુખલાઈને લાવાંજલિ	શાહ ગુલાખચંદ લલુલાઈ	૧૬૭
જગત વાતસલ્ય પ્રભુ મહાવીર	કમલિની	૧૬૮
સમાચાર સંચય		૧૬૮

લેખ

લેખક

૧૪

વૈશાખ

સુભાવિતં।		૧૭૧
હુઃખીનો દિવાસો કિંબા કર્મ પરચીયીની સભજાય	દીરાલાલ ૨. કાપડીયા	૧૭૨
પૂર્વજન્મ અને પુનર્જન્મ	મુનિશ્રી ન્યાયવિજયજી	૧૭૬
સાંભળ્યા વિના પણ ધર્મ પામે?	પં. પૂર્ણાનંદવિજયજી મહારાજ	૧૭૬
પુષ્પપૂજા કરનાર હારિ	જિનદાસ મણીલાલ દેસાઈ	૧૮૧
મારી વિનતી (કાય)	શ્રી પુનિત મહારાજ	૧૮૩
ગુજરાતી ભાષાના વિકાસમાં જેનોએ ભજવેલો ભાગ	શ્રી કૃષ્ણલાલ અવેરી	૧૮૪
શ્રી વિજયાનંદસુરિનો અક્ષરદેહ	મુનિશ્રી પુણ્યવિજયજી	૧૮૫
નીતિને માર્ગે દ્રબ્ય રણનારા વિરલા જ હોય	કુમારપાળ દેસાઈ	૧૮૭

૪૬

અભિલાષા

સમતામૂર્તિનો કાળધર્મ	રતિલાલ હીપચંદ દેસાઈ	૧૬૧
મહાન ગુરુના મહાન શિષ્ય	કાન્તીલાલ ડી. ડોચા	૧૬૨
સંસારને માર્ગે કેવળજ્ઞાન	હીરાલાલ ૨. કાપડીયા	૧૬૬
ધન્ય ધન્ય એ આણુગાર	ડૉ. આઈલાલ એમ. બાવીશી	૧૬૮
સાંભળ્યા વિના પણ ધર્મ પામે	પં. શ્રી પૂર્ણાનંદવિજયજી મહારાજ	૨૦૧
આગમ સાહિત્ય	ડૉ. રમણલાલ શાહ	૨૦૩
અપરાધી ડોણુ?	સ્વ. સાધીશ્રી ઉજવળ કુ.	૨૦૬
જિનશાસનરત્ન આચાર્યવર્ય કે કાલધર્મ	ઇન્દ્રદિન સુર્દિ	૨૦૮
સ. ૨૦૩૨નો હિન્દાણ		૨૧૦
સમાચાર સંચય		૨૧૫

અધ્યાત્મ

તપતું તેજ		૨૧૬
સર્વે ઈચ્છાએ-તૃપ્તિએ હુઃખ આપનારી છે	ખીમચંદ ચાંપરી શાહ	૨૨૦
પત્ર સૌરલ	શ્રી 'સુશીલ'	૨૨૨
જીવનનો ઉદેશ	પં. શ્રી પૂર્ણાનંદવિજયજી મહારાજ	૨૨૪
અધ્યાત્મજ્ઞાનગંગાના ઓવારેથી....	શ્રીમહૂ બુદ્ધિસાગરસૂરીધરજી	૨૨૬

શ્રાવણ-ભાડ્યે

'સ્વાગતમ'	જગળુલનદાસ કે. જૈન	૨૩૫
પદ્મધૂનો પરમાર્થ	અમરચંદ માવળુ	,,
આત્માનંદ પ્રકાશ (કાય)	"	૨૩૬
વીતરાગ પ્રાર્થના (કાય)	શ્રેયસ	,,
ઓફોઅર, ૧૯૭૭		: ૨૬૩

સેખ

લેખક

પૃષ્ઠ

કડાળ કમ્માળ ન મુક્ખ અતિય કરેલા કર્મામંથી મુક્તિ નથી

તપનો મહિમા	ધીમચંદ ચાંપશી શાહ	૨૩૭
પર્યુષથુની આરાધના	પં. શ્રી પૂર્ણાનંદવિજયજી મહારાજ	૨૩૬
અભય અને અહિસક પ્રવર્ત્તિ લગ્નાન મહાવીર	કુમારપાળ દેસાઈ	૨૪૩
મહાવીર સમૃતિ (કાંથ)	ઉગેન્દ્રશાય ને. સાંડેસ્સા	૨૪૬
મંદિર માર્દ, મૂર્તિ મિહાણ	જયંતિલાલ મોહનલાલ જેવેરી	૨૪૮
ક્ષમાની સાધના	ડૉ. બાઇલાલ એમ. બાવીરી	૨૪૯
સુખ કયાં છે ?	પૂ. સાધવીલુશ્રી એંકારશ્રીજી	૨૫૧
પર્યુષથુની પર્વનો હિંય સંહેશ	પૂ. મુનિશ્રી જ્ઞાનસાગરસુરિજી	૨૫૫
સમાચાર		૨૬૧

આસો

ત્રય	ધીરજલાલ કે. શાહ	૨૭૧
કષાયોમાંથી મુક્તિ એ જ મુક્તિ છે	ધીમચંદ ચાંપશીલાઈ શાહ	૨૭૨
મર્યાદા	અવેરલાઈ ધી. શેડ	૨૭૪
પેટ્રોન સાહેભોની નામાવલી		૨૭૭
શ્રી કુમારપાળ દેસાઈને પી.એચ.ડી.ની પદવી		૨૮૦
હિંસાને આડકતરું અનુમોદન,		
આમાંથી કેટલે અંશે બચી શકાય ?		૨૮૧
ભગવતી સૂત સાર-સંચદ અંગે એ મહત્વના પત્રો		૨૮૪
સ્વીકાર અને જ્ઞમાદોયના		૨૮૭
સમાચાર સંચય		૨૮૮
વાર્ષિક અનુકમણિકા		૨૯૧

આપના ધંધાની પ્રગતિ અને વિકાસ માટે
 ‘આતમાનંદ પ્રકાશ’ માં જાહેરાત આપો.

છેલ્લા બોચે ૨ વર્ષથી
 ‘આતમાનંદ પ્રકાશ’ જૈન
 સમાજની અવિરતપણે સેવા
 કરી રહ્યું છે.

મુખ્ય, કલકત્તા, એંડ્રોર
 વરોરે માટા ધંધા અને
 ઉદ્ઘોગના ધામે સુધી આ
 માસિકના ગ્રાહકો છે.

*

*

ધર્મ, તત્ત્વજ્ઞાન અને ચારિત્ર
 ધર્મતર માટેની સુંદર કથાઓ
 વાચકોને પીરસવામાં આવે છે.

વાર્ષિક ૩૦ ઇર્માનું વાંચન
 વાર્ષિક માત્ર છ ઇપિયાના
 લવાજમમાં તેમારે ધરે
 પહોંચતું કરવામાં આવે છે.

*

વધુ વિગત માટે લખો :
 શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા
 આરંગેઠ, ભાવનગર

*

* જાહેર અભિરના દર *

એક વર્ષતાના	વાર્ષિક (દરશ અંકોમાં)
રૂ.	રૂ.
ટાઈટલ પેજ (છેલ્લુ) ચોથું, (આખું પાનું)	૧૦૦/-
ટાઈટલ પેજ નં. ૨ અથવા નં. ૩ આખું પાનું	૭૫/-
અંદરનું આખું પાનું	૫૦/-
અંદરનું અખું પાનું	૩૦/-
અંદરનું પા પાનું	૨૦/-

સૌ શુલેષ્ણકોને સહૃકાર આપવા વિનંતિ.

—મંત્રીઓ

—: અમૂલ્ય પ્રકાશન :—

અનેક વરસોની મહેનત અને સંશોધનપૂર્વક પરમ પૂજય વિદ્ધાન
મુનિરાજશ્રી જંબુવિજયજીના
વરદુ હસ્તે સંપાદિત થયેલ અનેક અને અમૂલ્ય બ્રંથ

‘દ્વારારં નયયકમ् દ્વિતીય ભાગ’

ખણાર પડી ચૂક્યો છે, વેચાણ શરૂ થઈ ગયેલ છે.

આ અમૂલ્ય બ્રંથ જેમાં નયોનું અદ્ભુત વર્ણન છે તે દરેક સાધુ મુનિરાજે તથા સાધ્વીજી મહારાજ માટે અતિ ઉપયોગી બ્રંથ છે. દરેક ગૃહસ્થોએ અને સમાજની દરેક લાયથેરી માટે વસાવવો જોઈજો.

આ બ્રંથ માટે પરમપૂજય આચાર્યશ્રી વિજયપર્મસૂરીધરજી મહારાજ જણાવે છે કે—

ભાવનગર શ્રી જૈન આત્માનંદ સભાએ આ પુસ્તકનું પ્રકાશન કર્યું તે એક મોટા ગૌરવની વાત છે, જે વિદ્ધાન મુનિ મહારાજે, સાધ્વીજી મહારાજે તથા શાવકો તેમજ આવિકાઓને જૈન દર્શનના અભ્યાસ માટે ખૂબ જ ઉપયોગી નીવડશે.

ભારતભરમાં અનેક જૈન સંસ્થાઓ છે. તેઓએ પ્રગટ કરેલા પુસ્તકોમાં આ ‘દ્વારારં નયયકમ्’ને શ્રેષ્ઠ સ્થાને મૂડી શકાય તેમ છે. તે માટે શ્રી જૈન આત્માનંદ સભાને ધન્યવાહ ધર્યે છે.

ડૉ. આદિનાય ને. ઉપાધ્યે જણાવે છે કે—મુનિશ્રી જંબુવિજયજીની આ આવૃત્તિની પોતાની અનેક વિરોપતાઓ છે. શ્રી જંબુવિજયજીએ મૂળ બ્રંથનો વિગતપૂર્ણ અભ્યાસ કરેલ છે. તેમણે લખેલી ટિપ્પણીઓ મહત્વપૂર્ણ અને વિદ્ધતા ભરેલી છે, સંશોધનની દિશ્થી મૂલ્યવાન છે. ન્યાયબ્રંથની એક આદર્શ રીતે સંપાદિત આવૃત્તિ માટે હું મુનિશ્રી જંબુવિજયજીને મારા આદરપૂર્ણ અભિનંદનોથી નવાજું છું.

(કોઈમત રૂ. ૪૦-૦૦ પોસ્ટ ખર્ચ અલગ)

લખો—

શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા : ખારગેટ, ભાવનગર

તંત્રી : શ્રી ચુલાભયંદ લખુભાઈ શાહ, શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ તંત્રી મંડળ વતી

પ્રકાશક : શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા, ભાવનગર

મુદ્રક : શ્રી ગિરધરલાલ કૂલચયંદ શાહ. સાધના મુદ્રણાલય, દાણાપીઠ : ભાવનગર.